

Määrittele koti

Vanhusten kotihoito on esillä mediassa lähes päivittäin. Laitoshiitoa ajetaan alas ja kaikkien ihmisten pitäisi asua kotonaan mahdollisimman pitkään. Entä jos kotona ei pärjää? Jos kodista on tullut vankila tai jos kotona pelottaa?

Mikä tekee kodista kodin, mikä saa ihmisen tuntemaan olonsa kotoisaksi? Koti on paljon muutakin kuin asun-
tomme, koti on minän jatke. Kotoisuutta luovat tavarat ja niihin liittyvät tarinat, valo- ja äänimaisemat, kotona asuvat muut ihmiset tai vaikkapa koira. Kotoisuutta vieraaseen ympäristöön voi tuoda tuttu laulu tai oma kieli. Äidinkielellä lausutut lämpimät sanat voivat saada ihmisen tuntemaan olonsa yhtä kotoisaksi kuin omalla sohvalla konsanaan.

Pitkään Aurinkorannikolla asunut runoilija Eeva-Liisa Manner sanoi: ”Jos ihmisellä ylipäätään olisi koti, se olisi siellä, missä hän ymmärtää ympäristönsä.” Koti on siellä missä ihminen osaa, voi ja pystyy toimimaan halutessaan haluamallaan tavalla. Itsemääräämisoikeus kuuluukin vahvasti kodin määritelmään.

Toiset meistä kotiutuvat nopeasti. Toiset eivät koskaan löydä kotiin. Itseensä kotiutuminen on joskus kaikkein haastavinta. Jos ei ole sinut itsensä kanssa, ei voi hyvin oikein missään. Ihminen kotiutuu, tai ainakin sopeutuu, lähes mihin ympäristöön vain, mutta koti tai sen puuttuminen on kuitenkin kiistämättä osa elämänlaatua ja vaikuttaa hyvinvointiimme. Kotihoitoa kehitettäessä kannattaisikin lähteä liikkeelle kysymällä vanhukselta itseltään, mitä koti hänelle merkitsee ja mitä hän siellä pärjätäkseen tarvitsee.

Kodin ei pitäisi olla pelottava paikka kenellekään.

Kirjoittaja on
geronomi.

Heidi Oilimo